

Barnhälsovård i Västra Götaland

Sammanfattning Årsrapport 2020

Jämlik hälsa – alla barns rätt

Välkomna att läsa årsrapporten om barnhälsovård i Västra Götalandsregionen 2020.

Vi i Central barnhälsovård i Västra Götalandsregionen önskar er en intressant läsning och att rapporten används för det viktiga kvalitetsarbetet på enheterna. Vårt gemensamma mål är en jämlik barnhälsovård i VGR – tillsammans kan vi komma närmare det målet.

Barnkonventionen är sedan förra året lag i Sverige (1). I artikel 24 konstateras att alla barn har rätt till bästa möjliga hälsa. De levnadsvanor som grundläggs under barndomen kommer att påverka den framtida hälsan. Insatser för att främja hälsosamma levnadsvanor och förebygga ohälsa bör därför starta tidigt och ha fokus på hela familjen.

För barn och unga bör arbetet inriktas på att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor, så att alla barn får de bästa förutsättningarna att utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor. Interventioner för att stärka en hälsosam miljö runt barnet och erbjuda insatser som ger familjen stöd, kunskap och möjlighet att påverka sin egen situation, bidrar till en god och jämlik hälsa. Barnhälsovården är här en central aktör.

Barn och unga är också i fokus i regeringens folkhälso-politiska mål (2). "Det tidiga livets villkor" är ett av åtta målområden för folkhälsopolitiken. Barnhälsovården är alltså en viktig folkhälsoarena som bevakar de yngsta barnens rätt till hälsa och tillgång till hälsovård. Verk-

samheten har högt förtroende och en unik kontakt med i stort sett alla barnfamiljer och har i rådande situation med pandemi och i fortsättningen, en mycket viktig roll i att möta barn och familjer, inte minst då det finns oro och frågor.

Hembesök och föräldraskapsstöd är viktiga förebyggande insatser för barnets framtida hälsa och ingår i det nationella BHV-programmet för alla barn. Utökade hembesök pågår på flera ställen i regionen och är ett konkret sätt att minska skillnader i barns livsvillkor (3).

Barnhälsovårdens verksamhet, har liksom allas, under verksamhetsåret påverkats av coronapandemin. Det finns farhågor om att fler barn far illa i tider av ökad social oro och isolering och frågan är viktig för oss alla att bevaka. Vi behöver också följa levnadsvanor och barnens möjlighet att närvara i förskolan, som vi vet är så viktig för små barns utveckling och välbefinnande. Vi kommer sannolikt att under en längre tid framöver behöva förhålla oss till Covid-19, vilket innebär nya arbetssätt och kreativa lösningar.

Årets statistik avspeglar möjligheterna för varje barnavårdscentral att kunna utföra sitt uppdrag. Budskapet nationellt och regionalt har hela tiden varit att BHV-programmet ska följas i så stor utsträckning som möjligt, utifrån barns och familjers behov samt enhetens förutsättningar.

Under coronapandemin har många barnavårdscentraler kunnat upprätthålla en verksamhet i stort sett som vanligt medan andra under längre eller kortare perioder behövt prioritera, pga avbokningar av besök i större omfattning än vanligt, sjukdom hos personal eller andra arbetsuppgifter för BHV-sjuksköterskorna, tex vaccination av vuxna mot covid.

Barnhälsovården har sedan 2014 (4,5) ett nationellt program och VGR har senast implementerat teambesök vid 3 år och enskilt föräldrasamtal. Alla barn och familjer har rätt till hela programmet.

I VGR finns cirka 200 barnavårdscentraler där barnhälsovårdssjuksköterskor, läkare och psykologer varje år träffar 20 000 nyfödda barn och deras familjer och sedan följer

dem med regelbundna besök under hela förskoletiden. Den största andelen, drygt 60 procent, av alla besök i primärvården för barn under 6 år sker inom barnhälsovården. (6)

”För barn och unga bör arbetet inriktas på att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor.”

Pandemin har globalt påverkat vaccinationsprogrammen negativt. I Sverige har det dock fungerat väl och vaccinationstäckningen ligger på en oförändrat hög och stabil nivå. Vi har en robust organisation, fungerande vaccinationsförsörjning och smidig kommunikation. (7)

Den centrala barnhälsovårdsenheten i VGR har i uppdrag att följa, analysera och utvärdera hälsodata samt kvalitetsindikatorer för arbetet på barnavårdscentralerna. Tillsammans med koncernkontoret VGR har enheterna ett ansvar för tillsyn av kvaliteten på barnavårdscentralerna. Denna rapport är en del av det arbetet.

Sist men inte minst och som alltid – ett stort och varmt tack till alla BHV-sjuksköterskor som sammanställt och rapporterat in det omfattande underlaget som rapporten bygger på!

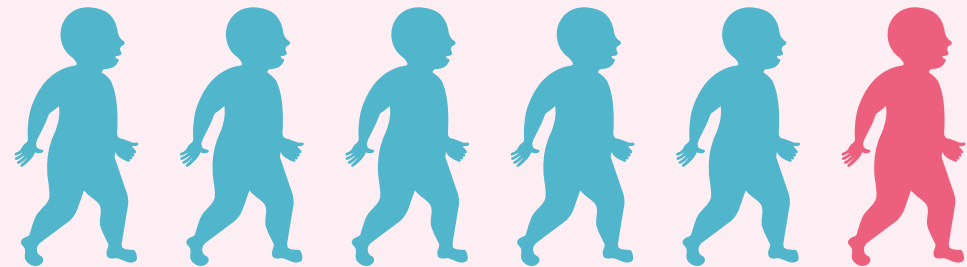

.....
Årets rapport om barnhälsovård finns både som en interaktiv rapport och som en sammanfattning i PDF-form att skriva ut.
<https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/varldgivarwebben/uppdrag-och-avtal/central-barnhalsovard/>

Barnhälsovård i Västra Götaland 2020

Barnhälsovården har i uppdrag att främja barns hälsa, förebygga ohälsa och tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem. I Sverige har barnhälsovården ett mycket högt förtroende och träffar i Västra Götaland nästan alla barn upp till 6 års ålder. Personalens fina arbete, med sjuksköterskan som nyckelperson gör att vi verkligen når ut till samhällets yngsta medborgare och bidrar till att ge en god start i livet.

Över 120 000 barn under 6 år bor i Västra Götaland, vilket innebär var sjätte barn i Sverige.

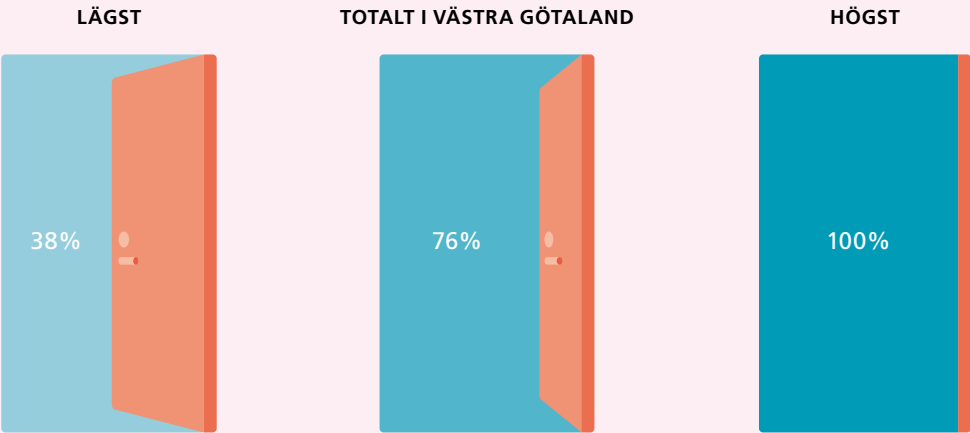

Antal barn inskrivna 2020 per BVC i Västra Götaland.

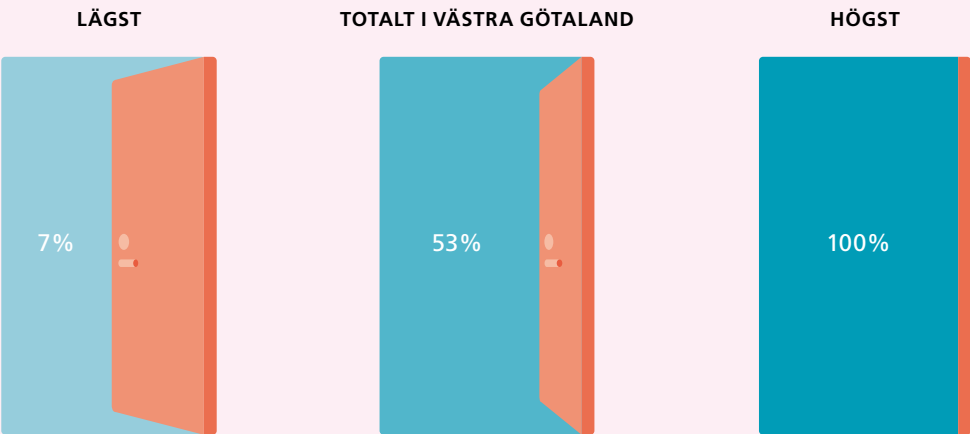

Hembesök

Andel barn födda 2020 som fått första hembesök inom två veckor efter familjen har kommit hem, per stadsdelsnämnd eller kommun.

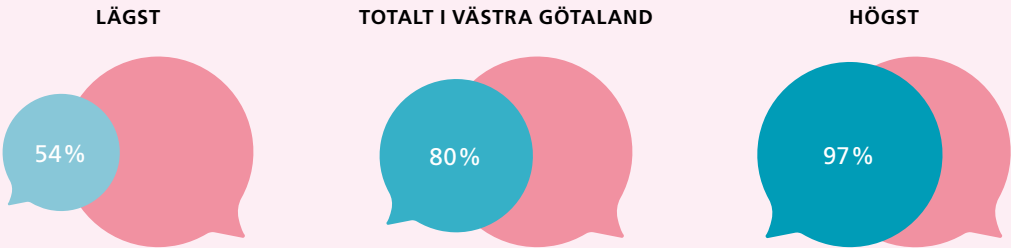

Andel barn födda 2019 som fått hembesök vid 8 månaders ålder, per stadsdelsnämnd eller kommun.

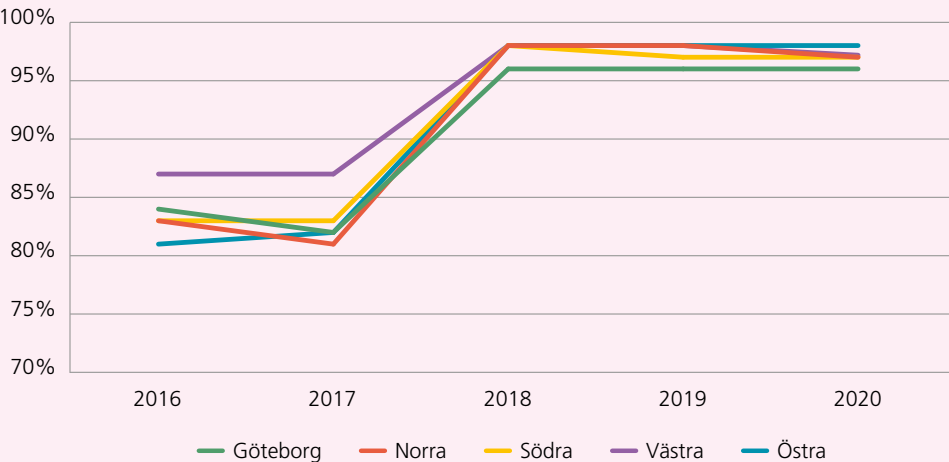
Screening för att upptäcka nedstämdhet och depression bland mammor som nyligen fött barn (EPDS)

Andel barn födda 2020 vars mammor fått EPDS-samtal, per stadsdelsnämnd eller kommun.

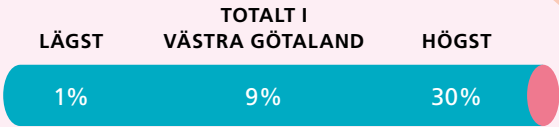
Språkundersökning

Andel genomförda språkscreeningar på BVC för barn vid 2½ års ålder, per hälso- och sjukvårdsnämnd i Västra Götaland.

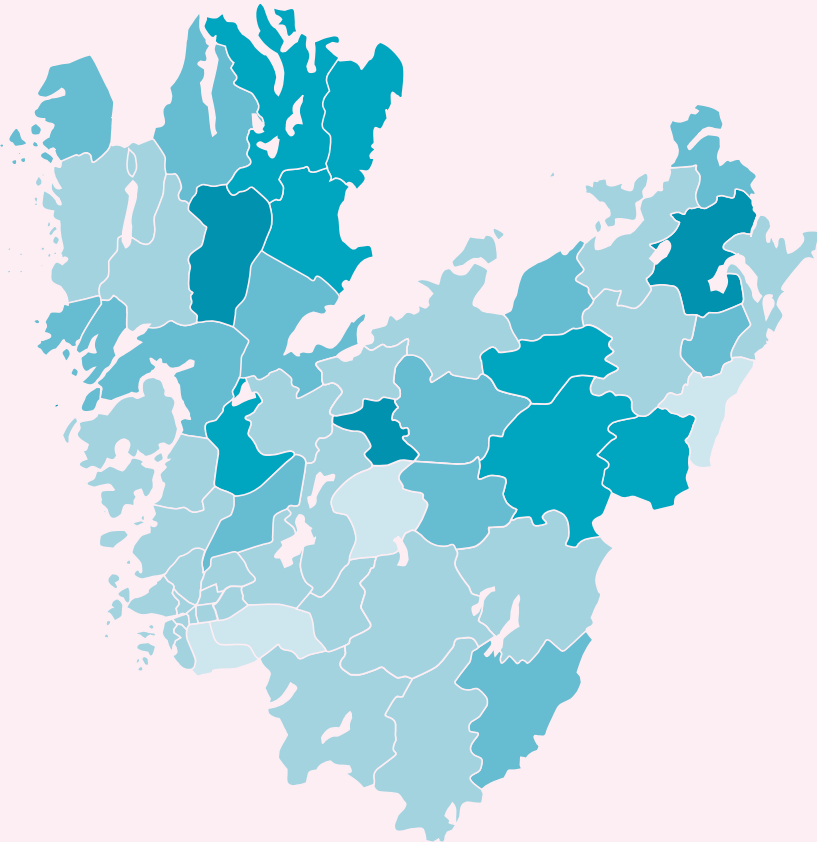
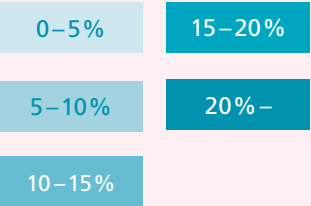

Rökning

Andel barn födda 2019 som vid 4 veckors ålder bor tillsammans med någon som röker, per kommun i Västra Götaland.

Andel barn födda 2019 som vid 4 veckors ålder bor tillsammans med någon som röker.

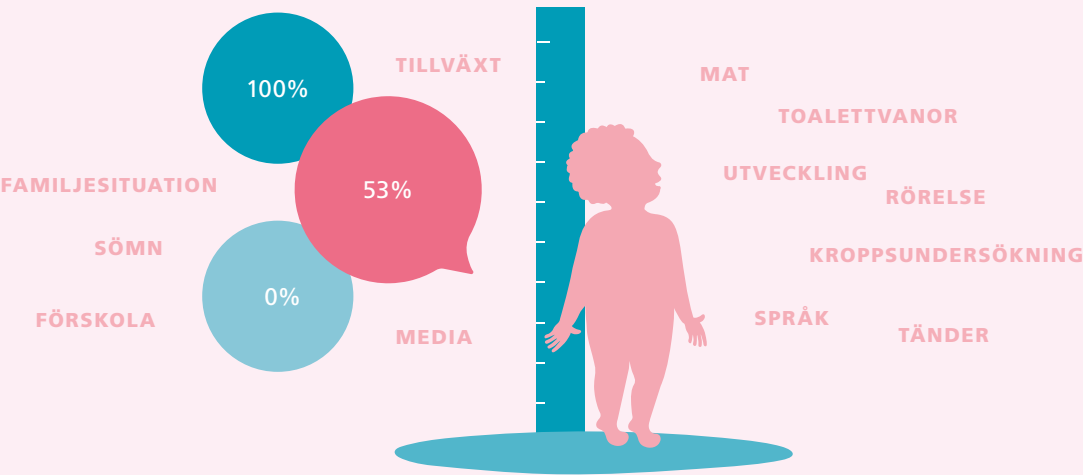
Amning

Andel barn födda 2019 som får bröstmjolk vid 4 månaders ålder, per kommun.

Teambesök

Andel barn som fått teambesök vid 3 års ålder, per stadsdelsnämnd eller kommun.

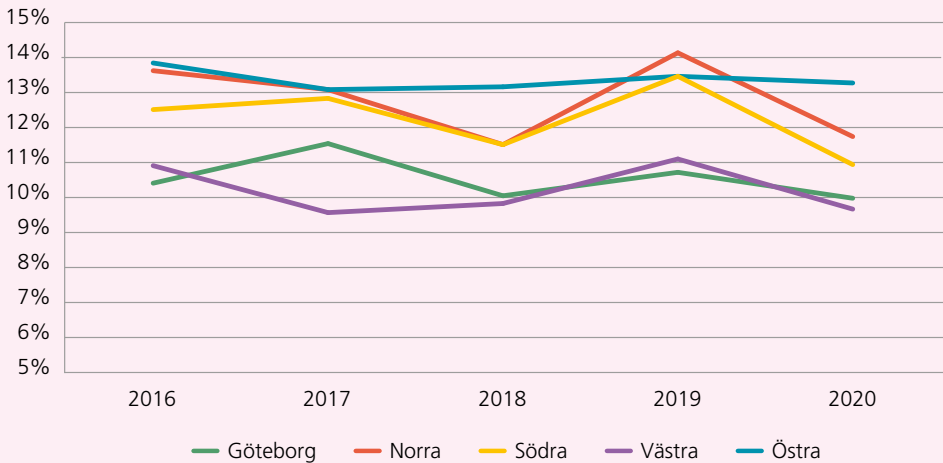

Övervikt och fetma

Andel barn födda 2016 med övervikt eller fetma vid 4 års ålder, per stadsdelsnämnd eller kommun.

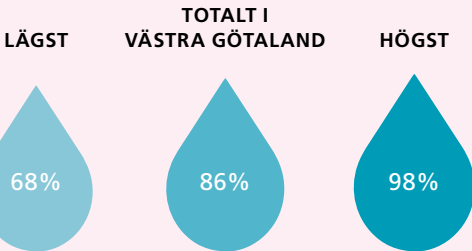
Andel barn som har övervikt eller fetma vid 4 års ålder och är inskrivna på BVC samt fått hälsobesök vid 4 års ålder, per hälso- och sjukvårdsnämnd.

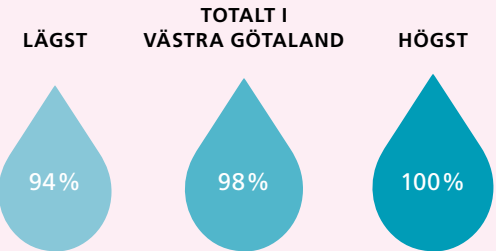
Vaccination

Andel barn som är vaccinerade, per stadsdelsnämnd eller kommun.

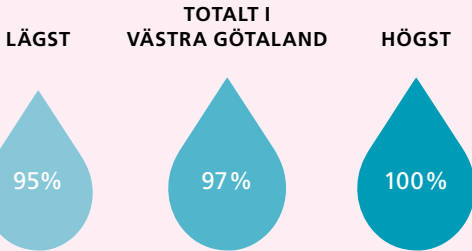
BARN FÖDDA 2020 Mot rotavirus

BARN FÖDDA 2018 Mot difteri, stelkramp, kikhosta, polio, hepatit B och Hib

BARN FÖDDA 2018 Mot mässling, påssjuka och röda hund

När tillräckligt många är vaccinerade mot en sjukdom får den svårare att sprida sig. Då skyddas även de som av olika skäl inte kan vaccinera sig. Det gemensamma skyddet kallas flockimmunitet. Mässling smittar lätt och därför måste vaccinations-täckningen vara hög, cirka 95 procent.

Ansvariga för rapporten

Ansvariga för rapporten är Central Barnhälsovård i Västra Götalandsregionen.

Kontakt: regionhalsan.central.barnhalsovard.gbgsobo@vgregion.se

Referenser

- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197
- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/en-god-och-jamlik-halsa-pa-alla-nivaer/tema-folkhalsa-lokalt-och-regionalt-stod/vad-styr-folkhalsopolitiken/nationella-mal-och-malomraden/>
- <https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/uppdrag-och-avtal/central-barnhalsovard/informationsmaterial/utokade-hembesok/>
- Vägledning för barnhälsovården. Socialstyrelsen (2014). <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/vagledning/2014-4-5.pdf>
- Rikshandboken Barnhälsovård <https://www.rikshandboken-bhv.se/>
- Barnuppdraget VGR. Årsrapport (2018) <https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/wardskiftet/vi-staller-om-sjukvarden/barnuppdraget/>
- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/b/barnvaccinationsprogrammets-hallbarhet-under-den-tidiga-covid-19-pandemin-i-sverige/?pub=83750>

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN